

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 664/2018-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Bickom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžsk 113/2017 z 27. júna 2018 a rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 20 S 52/2016 z 20. marca 2017 a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. novembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Bickom, Dukelská 972/7-3, Považská Bystrica, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžsk 113/2017 z 27. júna 2018 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 20 S 52/2016 z 20. marca 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

Zo sťažnosti a z pripojených príloh vyplýva, že na základe kontroly odvodu poistného vykonanej Sociálnou poisťovňou, pobočkou Senica bolo sťažovateľovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe predpísané poistné na nemocenské, starobné a invalidné poistenie za obdobie júl 2006 až december 2008 v celkovej sume 2 188,60 €.

Následne Sociálna poisťovňa, pobočka Senica rozhodnutím z 3. marca 2015 predpísala sťažovateľovi penále za včas a riadne nezaplatené poistné za obdobie júl 2006 až december 2008 v sume 2 072,19 €. Proti tomuto rozhodnutiu sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodla Sociálna poisťovňa, ústredie rozhodnutím č. 32554-3/2015/Ba zo 17. júna 2015 tak, že odvolanie zamietla a napadnuté rozhodnutie potvrdila.

Proti rozhodnutiu odvolacieho správneho orgánu podal sťažovateľ správnu žalobu, argumentujúc tým, že rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu mu pochybením Slovenskej pošty, a. s., nebolo riadne doručené, ako aj z dôvodu nespokojnosti s výškou vyrubeneho penále (bez bližšieho špecifikovania prípadnej nesprávnosti výpočtu, pozn.) a namietal aj nedodržanie zákonnej 60-dňovej lehoty na vydanie rozhodnutia.

Krajský súd napadnutým rozsudkom žalobu ako nedôvodnú zamietol podľa § 107 ods. 1 SSP v spojení s § 23 ods. 2 písm. b) SSP a k žalobným námietkam uviedol:

„... skutočnosť či bola na samotnom rozhodnutí vyznačená právoplatnosť správne bola by právne významná len v prípade, ak by žalobca nepodal opravný prostriedok v lehote dvoch mesiacov resp. od nesprávneho vyznačenia právoplatného rozhodnutia a tým by mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo v danom prípade nebolo zistené, nakoľko žalobca podal žalobu v lehote.

... doručovanie zo strany Sociálnej poisťovne bolo vykonané riadne podľa ustanovenia § 212 ods. 4 zákona o sociálnom poistení a tak isto aj bola riadne vyznačená

právoplatnosť na napadnutom rozhodnutí, keďže podľa uvedeného ustanovenia sa považuje rozhodnutie doručené na tretí deň od uloženia zásielky na pošte. Pokiaľ pošta pochybila pri oznamovaní odbernej lehoty, je táto skutočnosť bezvýznamná vo vzťahu k Sociálnej poisťovni ako žalovanému subjektu...

... V súvislosti s námietkou žalobcu, že žalovaná nedodržala zákonnú lehotu na vydanie rozhodnutia o jeho odvolaní, sa krajský súd stotožňuje s vyjadrením žalovanej, v ktorom uvádza, že žalobcovi bolo z dôvodu jeho rozsiahlych námietok oznámené, že ide o mimoriadne zložitý prípad a Sociálna poisťovňa predĺžila lehotu na vydanie svojho rozhodnutia o 60 dní, čo bolo žalobcovi oznámené listom zo dňa 15. mája 2015, doručeným mu dňa 29. mája 2015. Aj v prípade, že by Sociálna poisťovňa nepristúpila k tomuto predĺženiu lehoty, podľa názoru krajského súdu táto skutočnosť nemá vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.“

Krajský súd rozhodol vo veci na pojednávaní 20. marca 2017 bez účasti sťažovateľa, keď vyhodnotil dôvod jeho žiadosti o odročenie pojednávania (že je potrebné najskôr opakovane rozhodnúť o odklade vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia žalovanej, pozn.) ako právne nevýznamný.

Sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu kasačnú sťažnosť, ktorou namietal najmä, že krajský súd porušil jeho právo na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe súdu. Opakovane namietal, že žalovaná nerozhodla v lehote 60 dní od doručenia jeho odvolania, a že rozhodnutie o odvolaní mu nebolo doručované v súlade so Správnym poriadkom (§ 24), keď sa uplatnila fikcia doručenia, pričom pochybila Slovenská pošta aj žalovaná. Tvrdil, že penále mu bolo vypočítané nesprávne a chybné. Vytkol krajskému súdu, že nerozhodol o jeho žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a ani o jeho žiadosti o odročenie pojednávania. Argumentoval tiež tým, že krajský súd mu zmaril účasť na pojednávaní a znemožnil mu predložiť a objasniť listinné dôkazy a argumenty, ktoré mal na pojednávanie pripravené. Rozsudok krajského súdu podľa neho predstavuje porušenie princípu materiálnej spravodlivosti a ochrany zákonnosti vrátane princíпов riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a princípu

predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť z bezprávia a nespravodlivosti.

Najvyšší súd napadnutým rozsudkom zamietol kasačnú sťažnosť sťažovateľa a nepriznal mu právo na náhradu trov konania, keďže námietky sťažovateľa vyhodnotil ako nedôvodné a napadnutý rozsudok krajského súdu vyhodnotil ako vecne správny.

Sťažovateľ v sťažnosti popisuje priebeh predchádzajúceho správneho konania o predpísanie poistného (ktoré nie je predmetom prieskumu v konaní pred ústavným súdom, pozn.) a exekučného konania, v ktorom sa toto rozhodnutie vykonáva, s ktorého dĺžkou spája obdobie svojho omeškania a výšku predpísaného penále. Poukazuje aj na viacero procesných pochybení pri vymáhaní dlžnej sumy poistného.

Napadnutému rozsudku krajského súdu a najvyššieho súdu sťažovateľ vytýka aj nesprávne posúdenie doručovania rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia a nedodržanie zákonnej lehoty na vydanie rozhodnutia, ako aj nezohľadnenie jeho námietok týkajúcich sa rozhodovania na pojednávaní v jeho neprítomnosti, nedostatok formálnych náležitostí oznámenia o nevyhovení jeho žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Vo vzťahu k uvedeným skutočnostiam sťažovateľ argumentuje takto:

«Zo strany Sociálnej poisťovne v súčinnosti so Slovenskou poštou nebolo v súlade so zákonom č. 461/2003 ani doručovanie... OR PZ v [REDAKOVANÉ] konštatuje vo vyjadrení na trestné oznámenie sťažovateľa, že pošta v [REDAKOVANÉ] mu neúmyselne poškodila jeho práva, keď mu v zákonnej odbernej lehote nevydala dňa 13. 7. 2015 zásielku zo Sociálnej poisťovne, následkom čoho boli poškodené práva sťažovateľa - účastníka konania, pretože listová zásielka s rozhodnutím nadobudla právoplatnosť dňa 29. 06. 2015, teda 14 dní pred možným vyzdvihnutím zásielky [REDAKOVANÉ] na pošte v [REDAKOVANÉ]. Toto rozhodnutie si sťažovateľ v skutočnosti prevzal dňa 29. 07. 2015 na pošte v [REDAKOVANÉ]... Podľa [REDAKOVANÉ] zo Sociálnej poisťovne, ústredie, rozhodnutie o odvolaní nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29. 06. 2015, aj keď si sťažovateľ, vinou doručovateľky

a Sociálnej poisťovne, ústredie, prevzal list s rozhodnutím až 29. 7. 2015. Keďže týmto porušením zákona č. 461/2003 podľa § 212 hrozila sťažovateľovi exekúcia... pretože z tohto dôvodu lehota 15 dní na zaplatenie penále uplynula ešte pred prevzatím zásielky s rozhodnutím. Sociálna poisťovňa, Ústredie sa dopustila ďalšej chyby tým, keď... reagovala formou listu s Oznámením zo dňa 16. júla 2015 [REDACTED], že aj keď nastali chyby na Pošte v [REDACTED] s chybným uvedením odbernej lehoty a vrátením zásielky zo 17. júna 2015 do Bratislavy, tak dňom doručenia je 29. jún 2015, čo [REDACTED] z ústredia SP vyznačila vpravo hore sťažovateľovi na rozhodnutí ako právoplatné a vykonateľné.

... Sťažovateľ bol týmto činom a porušením zákona č. 461/2003 o doručovaní a lehotách podľa § 212 ods. 1 až 4 vystavený do neriešiteľnej situácie, kedy mu hrozila závažná finančná ujma formou exekúcie, ktorá mohla nastať vinou Sociálnej poisťovne ešte pred dorúčením rozhodnutia o odvolaní...

Práva účastníka konania boli zo strany Sociálnej poisťovne porušené nielen týmito formálnymi procesnými vadami, ako je nedodržiavanie zákona č. 461/2003, nesprávne a nezákonné doručovanie a nedodržiavanie zákonných lehôt na vydanie rozhodnutí zo strany Sociálnej poisťovne, ale hlavne priebeh, akým konala (skôr nekonala) a rozhodovala počas konania vo veciach sociálneho poistenia s účastníkom konania podľa Tretej časti zákona č. 461/2003, najmä § 173 ods. 1, 2 a 3, § 188 ods. 1 a 2 o ústnom pojednávaní počas konania, ktoré by prispeli k objasneniu... čím by sa skrátila aj doba rozhodovania o odvolaní a dodržala tým aj zákonná lehota podľa § 210.

... Sociálna poisťovňa nedodržiavala formálne zákonné náležitosti, ktoré nastali počas konania a rozhodovania v súčinnosti s účastníkom konania, s ktorým sa o jeho dotknutých právach nekonalo, aj keď sa konať malo. Sťažovateľ sa touto sťažnosťou domáhal svojich práv ako účastníka konania, ktoré sú garantované nielen Ústavou Slovenskej republiky, ale aj zákonom o sociálnom poistení č. 461/2003 a zákonom č. 71/1967 Správny poriadok, ktorými sa musia orgány štátnej a verejnej správy riadiť. Tieto práva mu však neboli umožnené.

Sťažovateľ nebol informovaný a poučený zo strany pracovníkov Sociálnej poisťovne ani na v tomto čase aktuálnu novelu zákona o sociálnom poistení - o možnosti Generálneho pardonu SP pri dlžnom poistnom k dátumu 30. 01. 2010, ktorý účastníkovi konania

garantoval, že po zaplatení dlžného poistného do 30. 04. 2010 (sumy 2 188,60 €) nemusí účastník konania platiť žiadne pokuty a penále, nebol poučený ani v tom zmysle, že ak nezaplatí poistnú sumu, budú mu počítané penále za každý deň omeškania. Tieto penále sťažovateľovi zrejme zámerne neoznamovali ani vo výpisoch odvádzateľa poistného Sociálnej poisťovne za kontrolované obdobie 01. 07. 2006 až 31. 03. 2009 (obdobie za ktoré počítala SP poistné a vyrubila penále)...

Aj toto je listinný dôkaz, úradný doklad zo Sociálnej poisťovne za kontrolované obdobie, potvrdený pečiatkou a podpisom, ktorým Sociálna poisťovňa dôveryhodne a komplexne informuje sťažovateľa o jeho dlhoch na poistnom, o úrokoch omeškania, o spôsobe penalizácie, o kontrolovanom období a o kontrole do dňa 25. 8. 2009. Ak Sociálna poisťovňa zámerne odvádzateľa poistného zavádza, keď ho informuje nepravdivo, že na konte úrokov z omeškania ku dňu kontroly 25. 08. 2009 za kontrolované obdobie od 01. 07. 2006 do 31. 07. 2008, má v kolónke 0 SKK, teda žiadne úroky z omeškania a nemá tam uvedený ani žiadny spôsob penalizácie, tak nepostupuje v súlade so zákonom... pretože účastníka konania týmto konaním uvádza do omylu. Sťažovateľ, ako účastník konania, mal za to, že po doručení takéhoto oficiálneho úradného dokladu zo Sociálnej poisťovne Senica, nemá do dňa kontroly, t. j. do 25. 8. 2009, na svojom konte žiadny úrok z omeškania dlžného poistného a nepostihuje ho ani žiadnym spôsobom penalizácie. V § 240 zákona sa píše, že Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma zaplatená alebo do dňa začatia kontroly. Na výpise odvádzateľa poistného zo Sociálnej poisťovne je uvedený deň kontroly: 25.08.2009 a tiež kontrolované obdobie. Z výpisu vyplýva, že odvádzateľ nemá do dňa 25.08.2009 vyrubené žiadne penále. Ak takto zavádza sťažovateľa a penále predpisuje až následne po zaplatení poistného, postupuje so zámerom poškodiť účastníka konania a nepostupuje v súlade s § 240 zákona. Penále majú mať účinok výstražný a preventívny (nie represívny) a má upozorniť odvádzateľa poistného, aby poistné uhradil čo najskôr, lebo inak mu hrozí predpísané penále pre neplatenie poistného...

Sťažovateľovi spôsobila škodu Sociálna poisťovňa porušením zákona o sociálnom poistení č. 461/2003, keď mu podľa § 240 zákona nepredpísala penále, ktoré mu vznikli pri nezaplatení poistného pri kontrolnom dni dňa 25. 08. 2009, na nutnosť platiť penále ho

neupozornila v poučení a ani vo Výpise odvádzateľa poistného od Sociálnej poisťovne zo dňa 08. 09. 2009, ktoré mu doručila 26. 9. 2009, kde ho nesprávne a nepravdivo informovala o tom, že nemá ku dňu kontroly, t. j. do dňa 25. 08. 2009 predpísané žiadne penále, čím ale sťažovateľa uviedla do omylu, a po zaplatení celej dlžnej sumy poistného vo výške 2188,60 € dňa 14. 5. 2013, mu vyrubila penále za kontrolované obdobie 01. 07. 2006 až 31. 12. 2008 až do 14. 5. 2013. Ak by sťažovateľovi predpísala penále z dlžnej sumy poistného ku dňu kontroly, t. j. 25. 08. 2009, tak by mu vzniklo veľmi nízke penále, len za kontrolované obdobie, v sume cca 567,- €, čo by bolo o 1505,- € menej, ako mu bolo vyrubené penále Sociálnou poisťovňou ku dňu 14. 05. 2013!

V neposlednom rade Sociálna poisťovňa sťažovateľa poškodila aj svojim zdlhavým a nezákonným rozhodovaním a rozhodnutím po zákonom stanovenej lehote podľa § 210 ods. 2 zákona o sociálnom poistení, kedy prekročila túto 120 dňovú lehotu pre zvlášť zložité prípady o 25 dní, pričom účastníka konania nepredvolala ani na jedno ústne pojednávanie, aj keď jej to pri zvlášť zložitých prípadoch zákon ukladá pre rýchlejšie objasnenie veci, § 188 zákona. SP, ústredie pri rozhodovaní o odvolaní nepostupovala ani podľa § 195 Podklad rozhodnutia ods. 1, 2 a 3, § 196 Dokazovanie ods. 1 a 4.

Sociálna poisťovňa nekonaním porušila zákon č. 461/2003 o sociálnom poistení, poškodila sťažovateľa aj finančnou ujmom, kedy mu za dlhý čas rozhodovania o odvolaní započítavala aj penále z omeškania úhrady poistného v trvaní 145 dní, ktoré mu neskôr vyrubila rozhodnutím zo dňa 03. 03. 2015. Týmto mu spôsobila škodu vo výške 159,- € za 145 dní rozhodovania, pri rozhodovaní po zákonnej lehote o 25 dní je to finančná ujma v sume 27,40 €. Toto je minimálna suma, ktorú spôsobila sťažovateľovi Sociálna poisťovňa porušením zákona.

Sťažovateľ sa pri podaní žaloby dňa 31. 07. 2015 na Krajský súd Bratislava proti odporcovi Sociálna poisťovňa, ústredie, domáhal svojich práv na nezávislom súde o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia číslo 32554-3/2015-BA zo dňa 17. 06. 2015, sp. zn. súdu: 20 S/52/2016-119. Túto žalobu bol sťažovateľ nútený napísať a podať v časovej tiesni pod stresom a narýchlo bez naštudovania právnych predpisov a bez právnej pomoci, v dôsledku oneskoreného doručenia rozhodnutia o odvolaní Sociálnou poisťovňou ústredie, ktoré podľa odporcu nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 29. 06. 2015,

aj keď toto bolo doručené navrhovateľovi až 29. 07. 2015, čo znamenalo, že penále mohol odporca vymáhať formou exekúcie ešte pred doručením rozhodnutia.

... Žiadal, aby Sociálna poisťovňa nevymáhala penále v sume 2072,19 € cez exekútorský úrad až do právoplatného rozhodnutia krajského súdu alebo súdu odvolacieho a žiadal aj o odkladný účinok rozhodnutia, pretože v petite žaloby na krajský súd bola aj žiadosť o odklad vykonateľnosti rozhodnutia odporcu až do právoplatného rozhodnutia súdom podľa § 250c ods.1 zákona č. 99/1963 Občianskeho súdneho poriadku, čo navrhovateľovi mailom poradila [REDAKOVANÉ] zo Sociálnej poisťovne, ústredie a telefonicky aj p. [REDAKOVANÉ] zo SP Senica. Uvedený mail mám k dispozícii na predloženie súdu. Pani [REDAKOVANÉ] mu potvrdila, že z právoplatného rozhodnutia zo dňa 29. júna 2015 sa stal exekučný titul.

Krajský súd Bratislava zo dňa 09. 10. 2015 rozhodol o žiadosti sťažovateľa o odklad vykonateľnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne... Oznámením o nevyhovení, ktoré nemalo zákonné náležitosti podľa § 61 Vyhlášky MS SR č. 543/2005 o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre súdy SR, kde chýbali podpisy, meno a priezvisko asistentky súdu „Za správnosť vyhotovenia“, podpis sudcu, resp. predsedu senátu, ale najmä odôvodnenie rozhodnutia.

Predseda senátu Krajského súdu Bratislava [REDAKOVANÉ] sťažovateľa týmto oznámením bez predpísaných náležitostí poškodil nesprávnym postupom, resp. nesprávnym výkladom § 250c Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 250c veta druhá O. s. p., na žiadosť účastníka môže predseda senátu uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma. V prípade sťažovateľa tu hrozila závažná ujma okamžitým výkonom exekúcie na vymáhanie penále v sume 2 072,19 €, čo sťažovateľ vo svojej žalobe zdôraznil a riadne súd požiadal o odklad vykonateľnosti rozhodnutia. V podobnom spore so Sociálnou poisťovňou (len suma vymáhania penále bola oveľa nižšia - 198,-€) rozhodla svojim Uznesením č. 65 143/2015-28 zo dňa 06. 10. 2015 predsedníčka senátu [REDAKOVANÉ] na tom istom Krajskom súde v Bratislave a vyhovel účastníkovi konania... Uznesenie obsahovalo všetky zákonné náležitosti podľa zákona č. 543/2005...

V dôsledku oznámenia Krajského súdu Bratislava o nevyhovení žiadosti o odklad zo dňa 9. 10. 2015 navrhla Sociálna poisťovňa ústredie vykonanie exekúcie

č. EX 1312/2015 zo dňa 4. 11. 2015 na vymoženie penále v sume 2072,19 €, Okresný súd Skalica dal poverenie na vykonanie exekúcie č. 5026*046699 zo dňa 3. 12. 2015 a Exekútorový úrad vydal Upovedomenie o začatí exekúcie dňa 28. 12. 2015, ktoré bolo sťažovateľovi doručené začiatkom januára 2016.

Týmto nezodpovedným konaním a postupom zo strany Krajského súdu Bratislava bol sťažovateľ zbytočne poškodený súdom... Týmto rozhodnutím súdu vznikla sťažovateľovi veľká ujma a nemohol pri svojich ďalších konaniach žiadať o právne rady, lebo mu boli zablokované exekúciou mzdy a účet, čím boli jeho práva konať pred súdom veľmi obmedzené.

... Sťažovateľ podal na Krajský súd Trnava, ako vecne a miestne príslušný súd vo veci konať a rozhodovať, žiadosť o odklad vykonateľnosti rozhodnutia s tým odôvodnením, že o jeho žiadosti rozhodoval nepríslušný súd a jeho rozhodnutie v tejto veci je nezákonné. Krajský súd Trnava však sťažovateľovi žiadnym spôsobom neodpovedal a jeho opakované žiadosti v plnom rozsahu ignoroval.

... Krajský súd Trnava určil pojednávanie na deň 20. marca 2017 o 9:00 hodine vo veci sporu so Sociálnou poisťovňou. V predvolaní sudca [REDAKOVANÉ] uvádza, že považuje za potrebné sťažovateľa v tejto veci vypočuť a ak sa bez ospravedlnenia nedostaví na pojednávanie, môže ho správny súd predviesť... Sťažovateľ súd žiadal, aby sa mohol zúčastniť pojednávania a aby tam mohol objasniť svoje listinné dôkazy a argumenty.

Dňa 10. 03. 2017 podal sťažovateľ v schránke Slovensko.sk cez ZEP s čipom na Občianskom preukaze žiadosť o odloženie pojednávania z 20. 03. 2017 a preloženie pojednávania na iný termín z dôvodu žiadosti o právnu pomoc a právny názor, týkajúci sa otázok spojených s ignorovaním žiadostí účastníka súdneho konania - navrhovateľa súdom, na Ministerstvo spravodlivosti SR, Odbor správy súdov, Sekcia dohľadu nad súdmi, [REDAKOVANÉ]. Ďalej sťažovateľ Krajský súd Trnava žiadal, aby bolo vyhovené jeho žiadosti o odklad vykonateľnosti, pretože o odklade rozhodol miestne nepríslušný súd vo veci konať. Ďalej oznámil, že chce osloviť o výklad jeho práv aj ochrankyňu práv - ombudsmanku Janu Dubovcovú. Oznámil sudcovi, že z dôvodu nevyhovenia žiadosti o odklad nepríslušným súdom, má blokované mzdy a účet a nemôže si dovoliť právnu pomoc u advokáta a tak sa riadne pripraviť na súdne pojednávanie. Z týchto závažných dôvodov žiadal Krajský súd Trnava, aby odložil pojednávanie a preložil ho na iný termín.

Krajský súd Trnava ani na tieto podania a žiadosť o odloženie pojednávania sťažovateľa nereagoval...

Oznámením o nevyhovení žiadosti o odklad porušil [REDAKOVANÉ] nie len hore uvedené zákony, ale aj Ústavu Slovenskej republiky, keď účastníkovi konania nevyhovel jeho zákonnej žiadosti o odklad a tým ho vystavil do neriešiteľnej situácie, pretože z dôvodu exekúcie a zrážok z miezd a blokovania účtu, sťažovateľovi znemožnil účinne sa brániť právnymi prostriedkami na nezávislom súde. Porušil tým aj ústavné právo sťažovateľa, čl. 46, 47 a 48. Sťažovateľ ešte telefonicky sa snažil spojiť s Krajským súdom Trnava, kde žiadal o odpoveď na jeho žiadosť o odloženie konania, ale ani v tomto nebol úspešný. Dňa 20. 03. 2017 o 9:00 hodine sa malo pojednávať na Krajskom súde Trnava v spore navrhovateľa proti Sociálnej poisťovni. Sťažovateľ sa dostavil do budovy Krajského súdu Trnava včas, pred 9. hodinou (presne o 8:58 hod.)... Na vrátnicu Krajského súdu Trnava prišiel sťažovateľ s predvolaním a občianskym preukazom dňa 20. 03. 2017 o 8:58 hod., pracovník Justičnej stráže súdu ho vyzval na predloženie občianskeho preukazu, sťažovateľ mu predložil aj predvolanie s vysvetlením, že je predvolaný na pojednávanie sudcovi [REDAKOVANÉ] na 9. hodinu, na č. dverí 223, pracovník justičnej stráže pod číslom 11921 sťažovateľa vyzval na obhliadku tašky s dokumentami, pýtal sa aj na púzdro pre navigáciu a či nemá nôž, pričom neštandardne dlho kontroloval tašku, potom mu prikázal prejsť cez detektor kovu. Sťažovateľ pracovníka upozornil, že či to takýmto spôsobom stihne na pojednávanie a on mu odpovedal, že v pohode. Potom mu išiel otvoriť kované dvere a ukázal cestu po schodoch hore, sťažovateľ rýchlo vybehol po schodoch, čo mu trvalo niekoľko sekúnd a bol na poschodí, kde ho zastavila službukonajúca pod číslom 111179, ktorá sa ho spýtala čo hľadá, on jej ukázal predvolanie a povedal, že je predvolaný na pojednávanie sudcovi [REDAKOVANÉ] na č. dverí 223, na 9. hodinu. Službukonajúca sťažovateľovi prikázala sadnúť si na lavičku a čakať na zavolanie. Sťažovateľ čakal približne 10 minút, ale po chvíli vstal a službukonajúcej sa rýchlo spýtal, prečo ho klamala, veď nikto ho nevolá a vošiel do dverí, kde bol sudca, asistentka a zástupca odporcu. Sťažovateľ povedal, že je predvolaný na 9. hodinu a že vinou organizácie súdu a službukonajúcej, ktorá mu prikázala čakať na lavičke sa nemohol dostaviť včas do miestnosti. Žiadal sudcu, aby mu bolo umožnené predložiť a objasniť listinné dôkazy na ústnom pojednávaní, sudca však povedal, že už je rozhodnuté vo veci a že sa môže

zúčastniť na pojednávaní na odvolacom súde. Sťažovateľ s týmto vysvetlením nesúhlasil a žiadal o zrušenie pojednávania zo závažných dôvodov v dôsledku zlej organizácie súdu, pričom mu vysvetľoval, že prišiel na pojednávanie včas, ale zdĺhavým a neštandardným prehľadávaním tašky ho príliš zdržali na vrátnici pracovníci Justičnej stráže. Sudca nechcel potvrdiť ani príchod sťažovateľa na súdne pojednávanie, povedal, že nech si dá potvrdiť príchod na vrátnici súdu, ktorí to však odmietli s tým, že nemajú pečiatku. Zarážajúce je pre sťažovateľa aj to, že sudca bol s jediným pojednávaním hotový za 15 minút aj s náležitosťami súdu, úvodným slovom, vyjadrením odporcu, dokazovaním a zapisovaním, ako aj s rozhodnutím... Krajský súd Trnava, ani po sťažnostiach a ostrých protestoch sťažovateľa na zlú organizáciu súdu, pre ktorú súd znemožnil sťažovateľovi zúčastniť sa na súdnom pojednávaní, nezrušil zo závažných dôvodov pri pochybení súdu uznesením napadnutý rozsudok a ponechal ho v platnosti, čo mu potvrdil aj Najvyšší súd. Krajský súd Trnava a ani Najvyšší súd sa nezaoberali listinnými dôkazmi žalobcu, nereagovali na jeho žiadosti a argumenty, ani na jednotlivé porušenia vyššie citovaných zákonov. Sťažovateľ chce ako dôkazový materiál ponúknuť tiež zvukový záznam z pojednávania na Krajskom súde Trnava dňa 20. 03. 2017 o 9:00 hodine. Sťažovateľ má za to, že mu Krajský súd Trnava a Najvyšší súd neumožnili konať pred súdom, obhajovať a brániť svoje práva proti rozhodnutiu orgánu štátnej správy na nezávislom súde a svoje argumenty a dôkazy vysvetliť a objasniť na ústnom súdnom pojednávaní, čo je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, s čl. 127 a článkami 46, 47 a 48 Ústavy.»

Na základe citovanej argumentácie sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie vydal nález v nasledujúcom znení:

„Nesprávnym úradným postupom, nečinnosťou a zlou organizáciou Krajského súdu Trnava vo veci vedenej pod sp. zn. 20 S/52/2016-119 a 20 S/52/2016-306 prišlo k porušeniu práva [REDAKOVANÉ]... na súdnu a inú právnu ochranu a aby vec bola prerokovaná bez zbytočných prietahov zaručeného článkami 46, 47 a 48 Ústavy Slovenskej republiky.

[REDAKOVANÉ]... sa priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 6 000,- Eur, ktoré je Krajský súd Trnava povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Krajskému súdu Trnava a Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje, aby sa zrušil Rozsudok Krajského súdu Trnava pod sp. zn. 20 S/52/2016-119 a Rozsudok Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 20 S/52/2016-306 a aby sa začalo konať v tejto veci v súlade so zákonmi a Ústavou Slovenskej republiky na súde 1. stupňa.

Sťažovateľovi priznáva náhradu trov konania...“

Z príloh sťažnosti predložených sťažovateľom vyplýva, že o jeho kasačnej sťažnosti rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 9 Sžsk 113/2017 z 27. júna 2018, a preto ústavný súd považuje pre účely ďalšieho konania v záujme poskytnutia materiálnej ochrany základným právam sťažovateľa za sťažnosťou vymedzený predmet jeho prieskumu aj tento rozsudok najvyššieho súdu napriek nesprávnemu označeniu jeho spisovej značky v bode tri petitu sťažnosti.

Sťažovateľ podaním doručeným ústavnému súdu 4. decembra 2018 elektronicky doplnil svoju sťažnosť a pripojil k nej zápisnicu z pojednávania krajského súdu o jeho správnej žalobe, ktoré sa konalo 20. marca 2017, ako aj zvukový záznam z tohto pojednávania. V tomto podaní popisuje priebeh pojednávania a v podstatnom dopĺňa svoju sťažnostnú argumentáciu o námietku porušenia zásady rovnosti účastníkov konania takto:

«... Celé pojednávanie spolu s vyhlásením rozsudku trvalo 7 minút. Z tohto zvukového záznamu vyplýva, že pojednávanie bolo jednostranné, bez otázok sudcu a dokazovania. Zo zvukového záznamu je zrejmé, že sudca [REDAKOVANÉ] nebol vôbec na pojednávanie pripravený, nemal dostatočný prehľad ani o mojej viacnásobnej žiadosti o odročenie pojednávania a nepoznal dôvod mojich žiadostí o odročenie, keď nesprávne uviedol ako dôvod „preskúmavanie exekúcie na Krajskom súde Bratislava“, čo sa nezakladalo na pravde (vid' dôkazový materiál a moje odôvodnenie žiadosti o odročenie z 13. 3. 2017). Sudca [REDAKOVANÉ] na pojednávaní vlastne len vyzval žalovanú o stanovisko a tá opakovala stále rovnakú vetu o nutnosti predpísať poistné a potom po zaplatení poistného predpísať penále podľa zákona o sociálnom poistení (§ 240 zákona).

Sudca [REDAKOVANÉ] z celého 7 minútového pojednávania spolu s vyhlásením rozsudku až cca 1-2 minúty hľadal moju žiadosť o odročenie konania z 13. 3. 2017 a moje odôvodnenie žiadosti, ktoré ale nakoniec nepochopil alebo to nenašiel, lebo v zázname

uviedol môj dôvod odročenia chybné a zle, keď povedal, že žiadosť o odročenie bola z dôvodu prebiehajúcej exekúcie a jej riešenie na Krajskom súde Bratislava, čo sa nezakladá vôbec na pravde. Ja som žiadal Krajský súd Trnava o odročenie z úplne iných dôvodov, ale pán sudca si zrejme moje žiadosti (boli zaslané na Krajský súd Trnava viackrát) ani nečítal!

Hlavným dôvodom mojich žiadostí bolo to, aby o mojich žiadostiach rozhodol vecne a miestne príslušný súd, ktorým bol Krajský súd v Trnave, teda aby došlo k náprave zákonnosti. Pretože predtým o mojej žiadosti o odklad vykonateľnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne rozhodol nepríslušný súd vo veci konať a rozhodovať - Krajský súd Bratislava, navyše rozhodnutím - oznámením, ktoré nemalo zákonné náležitosti...

Ale najväčším pochybením súdu bolo to, že tento sa nezaoberal mojimi návrhmi žaloby, ale na ústnom pojednávaní si jednostranne vypočul len stanovisko žalovanej, s ktorým sa stotožnil a nezaoberal sa žiadosťami a návrhmi žaloby a argumentami a listinnými dôkazmi žalobcu, keď nepožadoval za nutné žiadne dokazovanie o návrhoch a žalobe druhej strany, čím porušil Ústavu SR, kde sa píše, že účastníci konania sú si rovní (tzv. rovnosť zbraní). Ak Sociálna poisťovňa rozhodovala o mojom odvolaní takmer 5 mesiacov z dôvodu mimoriadne zložitého prípadu, tak celé ústne pojednávanie spolu s vyhlásením rozsudku trvalo na krajskom súde 7 minút!

Navyše sudca █████ zistil dňa 20. 3. 2017 o 9:15 hodine, že som sa dostavil na Krajský súd Trnava včas na 9. hodinu (presne som mu povedal, že o 8:58 hodine), a preto mohol Krajský súd Trnava zrušiť rozsudok (ešte v tom čase nebol ani vyhlásený) Uznesením, čo mu umožňuje zákon, pretože vedel, že som sa domáhal vypovedania a účasti na súde...»

Z priloženej zápisnice vyplýva, že pojednávanie sa začalo o 9.00 h za prítomnosti zástupcu žalovaného a v neprítomnosti žalobcu (sťažovateľa). Zápisnica zachytáva stručný priebeh pojednávania. Po otvorení pojednávania sudca podal správu o doterajšom priebehu administratívneho konania. Ďalej súd oboznámil rozhodnutie žalovaného, pripojený administratívny spisový materiál žalovaného. Bola vypočutá poverená zástupkyňa žalovanej. Následne bol vyhlásený rozsudok, ktorým súd žalobu zamietol a žalovanej právo

na náhradu trov konania nepriznal. Rozsudok bol verejne vyhlásený, odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku. Zápisnica bola vyhotovená a podpísaná o 9.15 h.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých

sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ mohol podať kasačnú sťažnosť, čo aj využil. O tejto kasačnej sťažnosti bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 46, čl. 47 a čl. 48 ústavy, v petite sťažnosti však nekonkretizuje, ktoré zo základných práv obsiahnutých v označených článkoch ústavy mali byť porušené. Zo sťažnostnej argumentácie ústavný súd vyvodil, že sťažovateľ namieta predovšetkým porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy (v súvislosti s rozhodnutím krajského súdu o nevyhovení jeho návrhu na odklad vykonateľnosti správnu žalobou napadnutého rozhodnutia, pozn.) a základného práva na prejednanie veci v prítomnosti sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (v súvislosti s vykonaním pojednávania v jeho neprítomnosti, pozn.). V doplnení sťažnosti sťažovateľ namieta aj porušenie zásady rovnosti účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy. Vo vzťahu k ďalším základným právam obsiahnutým v označených článkoch ústavy nie je

sťažnosť vôbec odôvodnená, čo bez ďalšieho podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 ústavy pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Z obsahu sťažnostnej argumentácie sťažovateľa možno vyvodit', že jeho námietky smerujú predovšetkým proti porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (m. m. II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (m. m. IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porov. právnu vetu nálezu III. ÚS 260/07; ďalej napr. aj II. ÚS 439/2016).

Ústavný súd v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti považuje za potrebné poukázať aj na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach

a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). Je v právomoci všeobecného súdu vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá príčinu doň zasahovať (m. m. I. ÚS 19/02, IV. ÚS 238/05, II. ÚS 357/06).

Vzhľadom na to, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu bol vydaný v rámci správneho súdnictva, ústavný súd považuje za potrebné poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahrádzať činnosť orgánov verejnej správy, ale „len“ preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (m. m. IV. ÚS 127/2012, II. ÚS 784/2015, II. ÚS 737/2015).

Podstatou námietok sťažovateľa vo vzťahu k namietanému porušeniu jeho v sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu je námietka arbitrárnosti napadnutého rozsudku a nesprávneho právneho posúdenia účinkov doručenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, námietka odňatia práva konať pred súdom spočívajúca v jeho neúčasti na pojednávaní krajského súdu, ktoré podľa svojho tvrdenia zameškal z dôvodov na strane krajského súdu, námietky porušenia zásady rovnosti účastníkov konania, ako aj námietka vzťahujúca sa k nezohľadneniu (v konaní o kasačnej sťažnosti) vytýkaných nedostatkov v postupe krajského súdu v súvislosti s nevyhovením jeho návrhu na odklad vykonateľnosti žalobou napadnutého rozhodnutia.

V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa ústavný súd upriamuje pozornosť na relevantnú časť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, v ktorej sa uvádza:

«Hoci sťažovateľ namietal, že žalovaná mu predpísala neprimerané a príliš vysoké penále, nekonkretizoval v akom rozsahu a s poukazom na ktoré skutočnosti či zákonné ustanovenia sa domnieva, že predpísané poistné (správne penále, pozn.) je neprimerané. Kasačný súd v zhode s názorom krajského súdu konštatuje, že žalovaná s poukazom na § 240 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení správne pristúpila k predpísaniu penále, ktorého celková výška zodpovedá aj ustanoveniu § 240 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a nepresahuje dlžnú sumu poistného a príspevkov za kontrolované obdobie. Sťažovateľ sa navyše nesprávne domnieva, že penále mu malo byť predpísané spolu s dlžným poistným. Žalovanej v tom čase ešte nemohol byť známy deň zaplatenia dlžného poistného, teda deň, v ktorý bol žalobca v omeškani s úhradou dlžného poistného naposledy. Okolnosť, že žalovaná podala návrh na vykonanie exekúcie vo veci jej právoplatného rozhodnutia o predpísaní dlžného poistného a príspevkov tiež nemá vplyv na zákonnosť rozhodnutia o predpísaní penále. Sťažovateľ sa preto rovnako mylne domnieva, že žalobou preukázal porušenie zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní. Kasačný súd navyše zdôrazňuje že predmetom daného konania je rozhodnutie o predpísaní penále z dlžného poistného, nie rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného a príspevkov, pričom na konanie žalovanej sa vzťahuje primárne zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, ktorý v § 172 ods. 1 vete prvej ustanovuje, že na konanie vo veciach sociálneho poistenia sa nevzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní (zákona č. 71/1967 Zb.).

9. Žalovaná nepochybila, keď postupom podľa § 210 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení predĺžila zákonnú 60 dňovú lehotu o ďalších 60 dní, čo sťažovateľovi ako účastníkovi aj oznámila a v ktorej následne aj rozhodla. Rovnako kasačný súd nezistil ani porušenie základných princípov konania podľa Správneho súdneho poriadku ako to tvrdil sťažovateľ.

10. Je irelevantné tvrdenie sťažovateľa, že bol zle informovaný a presvedčený o tom, že žiadne penále nemá vyrubené, keď mu to nebolo oznámené už pri predpísaní dlžnej sumy poistného. V tom čase totiž penále sťažovateľovi samostatným rozhodnutím vyrubené ešte nebolo, čo však neznamená, že takáto povinnosť nevznikla. Podľa § 147 ods. 1 v spojení s § 241 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, právo predpísať poistné (penále) sa premlčí za 10 rokov odo dňa jeho splatnosti, ak tento zákon neustanovuje inak, čo bolo v danom prípade dodržané. Kasačný súd poukazuje predovšetkým na tú okolnosť,

že na výšku prípadného penále má rozhodný vplyv sám povinný subjekt, nakoľko on sám ovplyvňuje deň úhrady dlžného poistného a príspevkov, čo má priamy vplyv na obdobie omeškania, a tým aj na výšku penále. Tak ako v prípade omeškania s plnením peňažného záväzku v súkromnoprávných, obchodnoprávných či obdobných vzťahoch nastupuje inštitút úrokov z omeškania, v prípadoch nesplnenia určitej konkrétnej povinnosti ustanovenej zákonom (resp. v prípade omeškania s jej plnením) nastupuje inštitút penále ako obdobný a legitímny peňažný postih, čoho si sťažovateľ mohol a mal byť vedomý. V uvedenom kontexte preto neobstoí obrana sťažovateľa, že penále mu malo byť predpísané spolu s dlžným poistným. Na trvanie povinnosti sťažovateľa uhradiť penále za celkové obdobie omeškania (nepresahujúce výšku dlžného poistného za kontrolované obdobie) nemá vplyv komunikácia sťažovateľa so žalovanou ohľadom jeho požiadavky dojednania si splátkového kalendára či snaha o dojednanie späťvzatia návrhu na vykonanie exekúcie v konaní o vykonanie rozhodnutia žalovanej o predpísaní dlžného poistného a príspevkov.

11. Pokiaľ sťažovateľ opakovane namietal, že doručovanie preskúmaného rozhodnutia žalovanej nebolo v súlade s § 24 zákona č. 71/1967 Zb. Správneho poriadku, keď nebol žalovanou riadne poučený ako účastník konania o spôsobe doručovania zásielky a nebolo mu umožnené zásielku si vyzdvihnúť v úložnej lehote 18 dní, keď písomnosť bola vrátená žalovanej po 7 dňoch od uloženia, kasačný súd tak ako ani krajský súd, na túto námietku sťažovateľa neprihliadol. Krajský súd správne konštatoval, že doručovanie rozhodnutia žalovanej bolo vykonané riadne podľa ustanovenia § 212 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení a riadne bola vyznačená aj právoplatnosť na napadnutom rozhodnutí, teda na tretí deň od uloženia zásielky na pošte. Za daných okolností, keď žaloba žalobcu bola vyhodnotená ako včas podaná, nedošlo k zásahu do práv sťažovateľa a ani mu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, čo správne konštatoval už krajský súd.

12. Na vecnú správnosť rozsudku krajského súdu nemá vplyv ani okolnosť, že Krajský súd v Trnave nerozhodol o opakovanej žiadosti sťažovateľa o odklad preskúmaného rozhodnutia, ktorú sťažovateľ podal aj prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy, keď o jeho prvej žiadosti o odklad vykonateľnosti konal a rozhodoval ešte Krajský súd v Bratislave ako o neodkladnom úkone predtým, než vec postúpil Krajskému súdu v Trnave.

13. Napokon kasačný súd ako relevantnú nevyhodnotil ani námietku sťažovateľa, že v jeho prípade došlo k porušeniu ústavnoprávnych a medzinárodnoprávnych garantovaných základných princípov materiálneho právneho štátu, najmä princípu materiálnej spravodlivosti a ochrany zákonnosti vrátane princípov riadneho a spravodlivého procesu, princípu právnej istoty a princípu predvídateľnosti práva vrátane predvídateľnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci, ako aj princípu ochrany legitímnych očakávaní a tiež princípu, že právo nemôže vzniknúť z bezprávia a nespravodlivosti, keď jeho účasť na pojednávaní bola zmarená krajským súdom. Navrhovateľ tvrdil, že sa do budovy súdu dostavil ešte o 08:58 hodine, pričom sa musel podrobiť štandardnej prehliadke príslušníka justičnej stráže, čo mu spôsobilo zdržanie a následne pred pojednávacou miestnosťou čakal, pričom o 09:17 hodine vstúpil do pojednávacej miestnosti a bol len informovaný, že pojednávanie skončilo o 09:15 hodine, hoci požadoval, aby sa vo veci pojednávalo.

14. Podľa § 138 zákona č. 162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku, správny súd je rozsudkom viazaný, len čo ho vy hlási. Krajský súd preto nepochybil, keď sťažovateľovi neumožnil zopakovať pojednávanie po tom, čo bol v jeho veci už vyhlásený rozsudok, hoci v neprítomnosti sťažovateľa. Za odňatie možnosti konať pred súdom sa považuje taký chybný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu zákon priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Kasačný súd v prejednávanej veci takéto pochybenie nevzhladol a preto nemožno vyhodnotiť túto námietku navrhovateľa ako náležitú. Naopak, nezákonné by bolo opakovať pojednávanie v už rozhodnutej veci.

15. Skutočnosť, že sťažovateľ sa ako účastník konania nedostavil do budovy súdu riadne v primeranom časovom predstihu, v dôsledku čoho zmeškal pojednávanie, nemožno pripísať na ťarchu súdu a jeho organizácie, ako sa navrhovateľ subjektívne domnieva. Navrhovateľovi právo na verejné prerokovanie veci v jeho prítomnosti odňaté nebolo, pretože sťažovateľ sa vlastným pričinením nedostavil včas pred začatím pojednávania do budovy súdu, keď v čase realizácie úkonu vyvolania veci a predvolania účastníkov do pojednávacej miestnosti nebol prítomný. V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na právnu zásadu „práva patria bdelym“, teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí si svoje procesné práva uplatňujú včas s dostatočnou

starostlivosťou a predvídavosťou. Bolo preto vo vlastnom záujme sťažovateľa, aby sa na riadne oznámené pojednávanie dostavil s primeranou časovou rezervou.»

Ústavný súd po preskúmaní sťažnostnej argumentácie a napadnutého rozsudku najvyššieho súdu dospel k záveru, že najvyšší súd pri svojom rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sťažovateľa nevybočil z existujúceho rámca platných a účinných právnych predpisov a preskúmal napadnuté prvostupňové rozhodnutie po právnej i skutkovej stránke, presvedčivým a vyčerpávajúcim spôsobom svoje závery odôvodnil, pričom sťažovateľovi poskytol ústavne akceptovateľné odpovede na všetky jeho podstatné námietky (vrátane správnosti výšky predpísaného penále, predĺženia lehoty na vydanie rozhodnutia o odvolaní a nemožnosti určiť výšku penále pred skončením omeškania s platbou poistného). Ústavný súd preto predovšetkým s poukazom na citovanú časť napadnutého rozsudku najvyššieho súdu konštatuje, že sťažovateľom uplatnená námietka arbitrárnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ako aj námietka neodstránenia procesného pochybenia krajského súdu pri rozhodovaní na pojednávaní v jeho neprítomnosti a námietka, že krajský súd opakovane nerozhodoval o jeho návrhu na odklad vykonateľnosti rozhodnutia, sú nedôvodné. Nesúhlas sťažovateľa s obsahom napadnutého rozsudku najvyššieho súdu nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Sťažovateľ po podaní sťažnosti doplnil sťažnostnú argumentáciu aj o námietku porušenia zásady rovnosti účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ktorú namieta v súvislosti so svojou neúčastou na pojednávaní krajského súdu, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, avšak sťažovateľ vstúpil do pojednávacej miestnosti po ukončení pojednávania, ktoré trvalo podľa jeho tvrdení 7 minút. Krajský súd mu na jeho žiadosť neumožnil opakovať pojednávanie z dôvodu jeho ukončenia a vyhlásenia rozsudku. V tejto súvislosti sťažovateľ namieta, že mu bolo súdom upreté predniesť svoju argumentáciu a predložiť dôkazy, čo signalizuje nerovnaké postavenie účastníkov v konaní, keďže zástupca žalovaného bol na pojednávaní prítomný a predniesol svoju argumentáciu.

Sťažovateľova námietka porušenia zásady rovnosti v súvislosti s jeho neúčastou na pojednávaní bola predmetom rozhodovania o kasačnej sťažnosti a najvyšší súd ju

vyhodnotil ako nedôvodnú a podľa názoru ústavného súdu aj ústavne akceptovateľným spôsobom svoje závery odôvodnil. Ústavný súd taktiež vyhodnotil túto námietku ako zjavne neopodstatnenú, keďže sťažovateľ predniesol svoju argumentáciu v správnej žalobe (pričom na neskôr uplatnené námietky sa vzhľadom na koncentračnú zásadu uplatňovanú v správnom súdnom konaní neprihliada, pozn.), označil a predložil dôkazné prostriedky k svojim tvrdeniam, ktoré boli predmetom hodnotenia dôkazov, a na pojednávanie bol riadne a včas predvolaný, požiadal o jeho odročenie z právne nevýznamného dôvodu (žiadosť o opakovanie rozhodovania o návrhu na odklad preskúmaného rozhodnutia, o ktorom už rozhodol správny súd pred postúpením veci ako o neodkladnej otázke, pozn.) a na pojednávaní sa sťažovateľ nezúčastnil z dôvodu, že sa do pojednávacej miestnosti nedostavil včas. Všetky procesné práva účastníka konania boli sťažovateľovi podľa názoru ústavného súdu zachované, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia najvyšší súd poskytol sťažovateľovi ústavne akceptovateľnú odpoveď na všetky ním predložené právne relevantné argumenty.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a ods. 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Vo vzťahu k ostatným základným právam obsiahnutým v čl. 46, 47 a 48 ústavy, ktorých namietané porušenie nie je v sťažnosti vôbec odôvodnené, ústavný súd sťažnosť odmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa s ďalšími návrhmi sťažovateľa obsiahnutými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. decembra 2018